

доц. др Ненад Благојевић
Универзитет у Нишу,
Филозофски факултет

РЕЦЕНЗИЈА ЗБОРНИКА „САВРЕМЕНА ФИЛОЛОШКА ПРОУЧАВАЊА МЛАДИХ ИСТРАЖИВАЧА II“

Зборник радова „Савремена филолошка проучавања младих истраживача II“ настао је као резултат истоименог научног скупа, одржаног 26. фебруара 2022. године на Филозофском факултету у Нишу, у организацији Центра за савремена филолошка проучавања младих истраживача. Како је реч о другом тематском скупу под овим називом, јасно се види континуитет у тежњи ка достизању циљева и задатака које је приликом свог оснивања дефинисао поменути Центар, а то је повећање видљивости научних резултата младих научника филолога, популаризација филолошких наука у студентској и омладинској средини, те свеобухватна афирмација филолошких истраживања младих истраживача. Зборник „Савремена филолошка проучавања младих истраживача II“ (у даљем тексту Зборник СФПМИ_2) представља потврду оправданости и неопходности деловања у складу са овако дефинисаним циљевима и задацима, и сведочи о значајним достигнућима које остварују млади истраживачи на различитим ступњевима својих академских каријера. У Зборнику СФПМИ_2 заступљени су радови седамнаест аутора на укупно 220 страница текста. Радови су организовани по научним областима, тако да у поглављу „Савремена проучавања књижевности“ налазимо дванаест радова, док је у поглављу „Савремена проучавања језика“ заступљено пет радова.

У раду Душана Петровића под насловом „Књижевни разговори некад и сад: промене и константе књижевног разговора као жанра током стогодишњег развоја“ налазимо упоредну анализу два облика књижевних разговора: 1) фељтоне Бранимира Ћосића из 20-х година XX века, који су напослетку доживели своје књижевно издање, и 2) телевизијске интервјуе Александра Гаталице из друге деценије XXI века. Поред истицања кључних разлика између две епохе и два приступа књижевним разговорима, аутор се на почетку свог рада бави и проблематиком дефинисања разговора и интервјуа са писцима и критичарима као специфичног облика ако не чисто књижевног, онда, свакако, околнокњижевног текста.

Компаративне је природе и рад Павла Зељића „Концепција реалног правца Светозара Марковића У глави шећера М. Глишића и роману Хајдук Станко Ј. Веселиновића“. На примеру два текста аутор убедљиво и аргументовано показује континуитет развоја идеја Светозара Марковића и Вука Караџића у стваралаштву Глишића и Веселиновића, али издваја и кључне разлике у њиховом избору грађе и стилско-поетских средстава, на основу које се успоставља модел разликовања два приступа реализму у српској књижевности.

У раду „Поетски свет Анђелка Крстића“ Љубинке П. Цекић налазимо интелектуалну и мотивску анализу песничког опуса Анђелка Крстића, са посебним освртом на родољубиви карактер тог стваралаштва. Љ. Цекић долази до закључка да је, премда неједнака по квалитету и естетским димензијама, поезија Анђелка Крстића важна „првенствено као његовог сведочење и потрага у свету литературе“.

Рад „Књижевнокритичка мисао Петра Џаџића на примеру студија посвећених делу Иве Андрића“ Маше Петровић посвећен је разматрању еволуције књижевнокритичког модела Петра Џаџића у примени на текстове Иве Андрића. Аутор анализира три студије критичара, истичући како се на примеру тих текстова може испратити развој од „компаративног проучавања лирике и појединачних приповедака“ до „акрибичније, теоријски прецизније и систематичније“ приступа анализи романа „Проклета авлија“ и „На Дрини ћуприја“, на основу чега се напослетку и почиње говорити о новој методи, митској критици.

Борис А. Ђорџевић у свом раду „Имаголошки аспекти поезије Јована Стерије Поповића“ бави се тумачењем поезије Јована Стерије Поповића са имаголошке тачке гледишта. На

основу хронолошки и тематски прецизно дефинисаног корпуса поезије Јована Ст. Поповића, аутор јасно издваја представе не само о бројним балканским народима, Србима, Бугарима, Мађарима, Турцима, Грко-Цинцарима, Арбанасима, већ и о њима сличним по судбини угњетеним народима из читавог света, што оправдава овакав научни приступ Поповићевој грађи, и пружа нов увид у његово наслеђе.

У раду „*Извртута рукавица*“ Милорада Павића: палиндромска структура и активни читалац“ анализирају се специфичности приповетке *Извртута рукавица*, као и шире поетике М. Павића. Аутор се ослања на књижевнотеоријски поступак активног читаоца, дефинисан у радовима Ингардена, Изера и самог Павића.

„Феномен братства и побратимства у прози Борисава Станковића“ је наслов рада Јелене Д. Стојковић Стојанов, у којем се проучава маскулинитет књижевних јунака у одабраним делима Борисава Станковића. У раду је идентификован различит степен заступљености улоге брата и побратима, који се одржава и на различити опис маскулинитета приликом осмишљавања јунака.

Константин Д. Ађанин у раду „Религија Павловићева“ за предмет свог истраживања узима песничку збирку „Светли и тамни празници“ Миодрага Павловића. Наглашавајући уникатност ове поезије у српској књижевности, аутор остварује веома детаљну анализу интимне песничке религиозности Павловићеве збирке. У раду су истакнути многи елементи „антиномијског и апостолског гностицизма“, „дуалистичких и манихејских древних секти“, јовановски езотеризам и сл., који су својствени поменутој збирци Павловића и представљају њену јединственост.

У свом раду „Рецепција поезије Луиз Глик у српској култури“ Сара Ж. Матин бавила се истраживањем рецепције поезије америчке песникиње Луиз Глик у средини српске књижевне критике и преводилаштва. Анализа је подељена на две етапе, које дели рецепцију на период пре него што је песникиња добила Нобелову награду, и период након њега, када њена поезија природно изазива знатно већу пажњу код српске критике и преводилаца.

У раду под насловом „The “death” of the author, the “birth” of the reader, and the “in between” in Fowles’ *The French Lieutenant’s woman*“ Павла Баћац разматра узајамни однос аутора, наратора и читалаца на примеру поменутог романа истакнутог представника књижевног постмодернизма. Аутор долази до закључка да је у контексту Бартове „смрти аутора“ Фаулз преиспитао улогу Викторијанског наратора, те самим тим остварио у свом тексту ослобођење читалаца од условности ауторске и нараторске интрепретације.

„Structural violence in Richard Wright’s *Native Son*“ је наслов рада Николе Петровића, у којем се на примеру текста *Native Son* Ричарда Рајта истражује структурно насиље у контексту студија Галтунга и Жижека. У раду се објашњава интенционална природа директног насиља, невидљива природа структуралног, као и појам Галтунговог културног насиља.

Леа Вучковић у свом раду „Франц Кафка као магични реалиста: за и против на примеру приповетке *Преображај*“ остварује упоредну анализу ставова књижевне критике у погледу интерпретације приповетке *Преображај* Франца Кафке у духу магичног реализма. Након детаљног разматрања постојећих ставова у критици, ауторка истиче да премда Кафкина дела „генерално подстичу читаоце на размишљање и испитивање сопственог душевног стања док их читају, <...> не нуде конкретна решења за проблема о којима се говори и на које указује“, што сврстава стваралаштво Кафке изван оквира поетике магичног реализма.

У раду „Микротопонимија села у брдско-планинском делу ток реке Власине“ Анђеле Митић налазимо истраживање у циљу евидентирања, анализе и систематизације микротопонима седам села у области реке Власине. Аутор је у директном разговору са локалним становништвом прикупила информације о акцентима и дијалекатским особинама микротопонима, и допунила их већ постојећим подацима из доступне литературе. Посебну вредност рада чини предлог класификације микротопонима у одговарајуће групе и

подгрупе, као и закључци који сведоче о постојању разноврстности семантичких група и структурално-творбених модела.

Још један рад из области ономастике налазимо у раду Јелене Макевић „Старија српска имена Железника и њихови трагови у савременом именослову“. Истраживање је засновано на пописима становништва Железника из 1862/63. г. и последњег из 2011. године, где је аутор пружила увид „у потврђена и непотврђена имена, указала на делимичне потврде у именима с првог пописа у актуелном и дала приказ и анализу потврђених имена на семантичко-структуралном плану“.

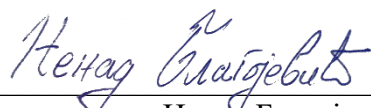
„Синтаксички проблем за почетнике у току симултаног превођења са немачког на српски језик“ је наслов рада Софије Јанковић, у којем се истражују главни проблеми који настају у процесу обуке студената симултаном превођењу. Након прегледа преовладавајућих теоријских ставова о превођењу и методици обуке превођењу, аутор рада се концентрише на практичне проблеме у процесу рада. У раду се актуализује питање финитне позиције глагола у немачком језику, која представља посебни изазов у процесу симултаног превођења и припреме студената за обављање овог посла.

Кристина Илић у свом раду „Улога префикса *анти-* у немачком и српском језику из угла творбе речи и семантике у контексту пандемије вируса корона“ разматра 13 одредница на немачком језику, ексцерпираних из Новог речника корона пандемије, и 36 одредница из Речника ковида Института за српски језик САНУ, у којима се садржи префикс *анти-*.

У раду „Улога наставника и мотивационе стратегије за покретање интринзичне мотивације студената шпанског као страног језика“ Ирене Селаковић истражују се модели мотивације које би наставници шпанског као страног језика могли да користе на својим часовима у циљу повећања интринзичне мотивације код студената.

На основу свега изложеног долазимо до закључка да је други научни скуп Савремена филолошка проучавања младих истраживача и истоимени зборник радова са овог скупа дао веома драгоцене, значајне и инспиративне научне резултате, који у одговарајућим областима представљају осетљив допринос развоју науке и афирмацији младих истраживача у Србији. Са задовољством дајемо све препоруке да се зборник „Савремена филолошка проучавања младих истраживача II“ публикује, те да се са њим упозна и шири научна јавност.

У Нишу,
23.01.2024.

доц. др Ненад Благојевић